

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Beseda o zakonu

Rastlina živi najprej iz korenine. Če se pokvari korenina, pogine drevo. Človeška družba živi iz družine. Če se pokvari družina, je v nevarnosti vsa človeška družba. Danes se je oskrunjevanje zakona in družine začuda razraslo. Ni čuda, da vsa človeška družba stoji pred breznom. Sv. Oče so zato dali dolgo pismo, v katerem podajajo božji nauk o zakonu, ter naročajo naj duhovniki ta nauk razložijo ustno in pisмено, ne enkrat, temveč večkrat in temeljito s tehtnimi dokazi. To bomo storili tudi v Našem listu.

Kaj je zakon?

Zakon je zveza moža in žene v življenjsko skupnost. Torej zveza dveh ljudi.

Človek pa ima dušo in telo. Zato je zakon najprvo zveza dveh duš. Ta zveza duš se kaže v medsebojni ljubezni, podpori, tolažbi, medsebojnem lajšanju bremen, izvrševanju dolžnosti ter skupni hoji za Kristusom, kamor vsaka duša po svoji naravi hrepeni.

Zakon je celo prej in bolj zveza dveh duš, kot zveza dveh teles, ker je duša več in imenitnejše kot telo: je podoba božja ter ima pamet in prosto voljo.

Zakon pa je tudi zveza dveh teles. Vendar pa je ta zveza podložna duši, ker je duša gospodarica nad telesom. Zato v zakonu telesna zveza ni nekaj živalskega, ampak je poduhovljena, ne služi sama sebi, temveč je v službi najvišjega namena, ki ga ima človek: to je čast božja in zveličanje duše.

Tudi živali žive skupno in se družijo — toda to ni zakon, ker nimajo duše in zato ni nobene zveze duš. Živali delajo vse samo po nagonu, ki ga je Stvarnik položil v njihovo telo. V zakonu pa tudi telesno zvezo narekuje in vodi duša, ne pa kakor pri živali samo spolni nagon in telesna sila. V zakonu je zato — poudarjamo še enkrat — tudi telesna zveza nekaj duhovnega, ker mora biti v službi duše in jo morajo voditi v prvi vrsti dušni interesi: medsebojna ljubezen, rodnja novih otrok božjih, ki so poklicani za nebesa, krotitev poželjivosti.

Zakon je torej duhovna in telesna zveza moža in žene v skupno življe-

nje. Dve srci, ena ljubezen; dve duši, ena pot v nebesa; dva ognja, en plamen, ki razsvetljuje in greje vso družino. Ena žalost in eno veselje; pa tudi ena streha in ena miza, ena skrb za vsakdanji kruh, skupna nedelja, skupni praznik. To je pravi zakon, kakor ga je ustanovil in kakor ga hoče Bog.

Karkoli iz take življenjske skupnosti, duhovne in telesne, iztrgaš, iztrgaš iz zakona samega, rahljaš in razdiraš zakon. Obenem pa razdiraš srečo in mir, ki se iz tega skupnega življenja razliva na družino in sosesčino. Zakaj baš v tej življenjski skupnosti, duhovni in telesni, ki jo je Bog blagoslovil, je vir tistih skrivnostnih, nad vse rodovitnih sil, iz katerih vro vse družinske kreposti: ljubezen, požrtvovalnost, potrpežljivost, delavnost. Kdor trga to življenjsko skupnost — duhovno in telesno — ta kali in suši studenec ter čednosti: ljubezen usahne, požrtvovalnost izhira, potrpežljivost zbeži, pridnost opeša, večnost je v nevarnosti. Ali ne vidimo sto žalostnih zgledov okrog sebe?

Božji pečat v zakonu

Zakon je nekaj božjega, nekaj svetega. Ne samo naš krščanski zakon, ki ga je Jezus povzdignil v zakrament, temveč tudi zakon v svoji prvotni obliki, kakor ga je Bog ustanovil v raju.

Zakaj je zakon nekaj božjega, svetega?

1. Bog je ljubezen, pravi sv. Janez (1 Jan 4, 16). In če je Bog človeka ustvaril po svoji podobi, je moral v njem pred vsem ustvariti ljubezen, da mu je človek res podoben. To je storil Bog s tem, da je s človekom vred ustanovil tudi zakon, ki se v ljubezni začneja in v ljubezni živi. Bog sam je pripeljal Adamu Evo, mu jo dal v zakon in po Adamu govoril poročne besede: Zaradi tega bo zapustil človek očeta in mater ter se držal svoje žene in bosta dva v enem mesu (1 Moz 2, 24).

Ljubezen je torej podlaga in vez življenjske skupnosti med možem in ženo, in sicer taka ljubezen, ki je posnetek, podoba Ljubezni božje. To-

rej duhovna ljubezen — ne samo spolni nagon in telesna poželjivost. Kjer v zakonu te duhovne ljubezni ni, temveč vzdržuje skupno življenje samo spolni nagon in morda še gospodarski interesi, tam je zakon pravzaprav samo še ponarejen nadomestek zakona, spaka, potvara zakona. Tam se dostojanstvo po božji podobi ustvarjenega človeka ponižuje do živali.

2. Pa še drugače je zakon podoba božja.

Bog živi v treh božjih osebah, v sv. Trojici. Tudi to svojo veliko in nerazumljivo skrivnost je Bog hotel upodobiti v človeku, ki naj čimbolj postane podoba božja. Toda, kako naj bo človek podoben Bogu v treh božjih osebah? Glejte: iz ljubezni Boga Očeta do Boga Sina od vekomaj izhaja sv. Duh, tretja božja oseba. Iz medsebojne ljubezni moža in žene je rojen otrok. To je družina: oče, mati, otroci — podoba sv. Trojice, podoba božja!

Ali ni torej zakon res nekaj božjega, nekaj svetega? Ali ni zato vsaka oskrunitev zakona v nekem oziru bogoskrunstvo, ki izziva kazen božjo?

3. Pa svetost zakona še ni vsa obsežena v tej podobnosti božji. Bog je položil v človeka zmožnost, da daje življenje novim ljudem. Toda samo zakonske je poklical v svojo lastno božjo delavnico ter jim dal tudi pravico, da vršijo to svoje stvariteljsko delo. Toda ne sami, temveč v tesnem sodelovanju z Bogom: zakaj Bog ustvari dušo in jo vdihne v telo, ki sta ga ustvarila oče in mati. Tako sta oče in mati najbližja in najtesnejša pomočnika in sodelavca božja v stvariteljski delavnici vsemogočnega Stvarnika. — Ali ni zakon res neko svetišče božje?

4. Začuda pa je zagorela božja svetost zakona, ko je Jezus zakonsko zvezo med kristjani povzdignil v zakrament. Kaj se pravi to?

Vsi mi moramo biti prijatelji in otroci božji. To se pravi, da moramo ljubiti Boga kot Očeta, izpolnjevati vse božje postave in se varovati Boga z velikim grehom razžaliti. To je naša največja dolžnost in sladkost v življenju. Pa to je brez pomoči božje, brez milosti božje, nemogoče. Te milosti nam je pridobil Jezus s svojo

smrtjo na križu. In jih je — če vam hočem to povedati v prisposobi — položil v sedmero zakladnic. Iz teh zakladnic dobivamo milost in pomoč božjo, kadarkoli hočemo in za karkoli potrebujemo: za vsako dolžnost in delo, za vsako skrb in žalost, za vsako težo in skušnjavo — da tako ob teh milostih rastemo v otroštvo božje in zrastemo onkraj groba v večno, nedopovedljivo veselo gledanje božje. Te sedmere zakladnice so sv. zakramenti. **Sv. zakon je sedma izmed njih:** zakladnica vseh tistih milosti, ki jih potrebujeta mož in žena, da njuna življenjska skupnost zraste v čim večjo podobnost božjo.

Tako je Jezus to božjo delavnico, ki jo imenujemo zakon, še posebej posvetil, vse čednosti, ki rastejo iz nje, požlahtnil in jim dal nadnaravno vrednost. Prilil ji je še nove čudovite vsebine — svojo na križu zasluženno milost, katera se neprestano razliva v življenje in delo, v dolžnosti in bremena, v veselje in žalost obeh zakonskih. In to v tem večji množini, čimbolj mož in žena skušata živeti po volji božji. Pravimo: te milosti sv. zakona se neprestano razliva v življenje zakonskih, zakon je zakrament ne samo v cerkvi, ko se sklene, temveč prav ta zakrament traja toliko časa, kolikor časa traja zakonska zveza. Usiha pa ta vir milosti takrat, kadar zakonska oskrnjata zakon in svojo dušo s smrtnim grehom, ki zapira pot milosti božji.

Tako vidimo, kako je Jezus, ki je s svojo milostjo prenovil vsega človeka, prenovil in posvetil tudi sam izvor človeškega življenja, zakon.

Povzeto po knjigi: Fr. Zabret: Sv. zakon, vrelec življenja. To knjigo, ki se naroča v Jugoslov. knjigarni v Ljubljani, mora imeti vsak, ki namerava stopiti v zakon in jo morajo prebrati vsi krščanski zakonci.

Svečnica

Praznik, ko sveta Cerkev blagoslavlja sveče, nam je mil in drag! Svečnica je prav ljubezniv in pomenljiv praznik cerkvenega leta, praznik Gospodov, obenem pa tudi Marijin. Zraven se še spominjamo sv. Jožefa, spominjamo se pobožnega svetega starčka Simeona in prerokinje Ane. — Marija in Jožef sta prišla v Jeruzalem, da bi ondi v templju darovala Dete Jezusa po Mozesovi postavi. — Pa nadaljujmo z besedami evangelista sv. Luka! — »In glej, bil je v Jeruzalemu mož, ki mu je bilo ime Simeon; bil je pravičen in bogaboječ in je pričakoval tolažbe Izraeleve, in Sveti Duh je bil z njim. Razodeto mu je bilo od Svetega Duha, da ne bo videl smrti, dokler ne bo videl Maziljenca Gospodovega. In prišel je po navdihnenju v tempelj. Ko so starši prinesli Dete Jezusa, da bi zanj storili

po običaju postave, ga je tudi on vzel v naročje, zahvalil Boga in rekel: »Zdaj odpuščaš, Gospod, svojega služabnika po svoji besedi v miru; zakaj videle so moje oči tvoje zveličanje, ki si ga pripravil pred obličjem vseh narodov: luč v razsvetljenje poganov in slavo Izraela, tvojega ljudstva.«

Njegov oče in njegova mati sta se čudila temu, kar se je o njem govorilo. In Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo — in tvojo lastno dušo bo presunil meč — da se razodenejo misli iz mnogih src.« In bila je neka prerokinja Ana, že zelo v letih. Potem, ko je preživela z možem sedem let od svojega devišstva, je bila vdova do štiri in osemdesetih let; ona ni zapuščala templja, ampak je s postom in molitvijo Bogu služila noč in dan. In prav tisto uro je prišla tja in hvalila Boga ter o njem pripovedovala vsem, ki so pričakovali odrešenja v Jeruzalemu.« (Luk 2, 25—38).

Starček Simeon in prerokinja Ana sta bila prava Izraelca, pripravljena na Odrešenikov prihod. Zato sta bila deležna nadnaravnih darov, v svetlobi izrednih milosti sta v Jezušku spoznala učlovečenega Boga. »Zveličanje« ga imenuje starček Simeon, in »luč v razsvetljenje poganov«. Takrat so bili pogani vsi ostali narodi razen izraelskega, takrat so bili samo Izraelci izvoljeno ljudstvo, Zveličar je »slava Izraela« kot član tega izbrane naroda ... V božji luči je spoznal Simeon, da ne bodo vsi Izraelci sprejeli in pripoznali Zveličarja. Žal, niso in ne bodo vsi blage, poštene volje, ne bodo sodelovali z milostjo, ne bodo odprli svojih src besedi božji in navdihom Svetega Duha! Le tem nesrečnim bo Mesija, Maziljenec Gospodov, »v padec« ...

Tistim pa, ki ga bodo hoteli poslušati in sprejeti njegove besede, tistim, ki bodo v njem z blago voljo spoznali in pripoznali svojega obljubljenega Odrešenika, tistim srečnim bo »v vstajenje«. Nadnaravna milost dvigne dušo, posvečujoča milost prerodi dušo ter jo stori deležno višjega življenja v Bogu! Pa tudi med pogani, katerim se bo oznanjal Kristusov evangelij, se bo človeštvo delilo v dva tabora: eni bodo sprejeli Kristusa, drugi pa ne! To resnico je gledal sveti izraelski starček v svojem duhu, deležen nadnaravne luči Svetega Duha, zato imenuje Zveličarja »znamenje, kateremu se bo nasprotovalo«. — Kristus živi v sveti katoliški Cerkvi, ona nadaljuje njegovo odrešilno delo: oznanja blagovest in odpira po svetih zakramentih zakladnice milosti ... Kdor se Cerkve

Liturgično gibanje

Zadnje čase se veliko govori in piše o liturgičnem gibanju. Kaj pa ta beseda pomeni? Kaj je gibanje, to že razumemo. Kjer je gibanje, tam je življenje, kjer ni gibanja, ni življenja, tam vlada smrt. Smrt pa tu ne pomeni samo konca človeškega življenja, ampak tudi brezbriznost, malomarnost. In gibanje ne pomeni samo dobesedno vzeto življenje, ampak tudi zanimanje za kako stvar.

Bolj tuja vam bo pa beseda »liturgično«. Poskusimo jo malo razložiti. Liturgija je beseda, vzeta iz grškega jezika, in pomeni toliko, kakor če povemo po domače češčenje božje, tudi način, izraz božjega češčenja. Liturgika bo nauk o razvoju in o stanju božjega češčenja. Liturgično gibanje bo pa zanimanje za pravo umevanje božjega češčenja. Češčenje božje je pa že od nekdaj del človeškega življenja.

Boga lahko častimo na različne načine: ali sami zase, na tihem in na skrivnem, ali pa tudi javno, očitno, pred očmi vernega ljudstva. Pri nas, katoličanih, je središče božjega češčenja sv. maša. Poleg maše imamo pa še celo vrsto drugih sv. dejanj, ki so v zvezi z božjim češčenjem: javne in zasebne molitve, procesije, božja pota, delitev sv. zakramentov, pogrebna opravila, blagoslavljanja. In za vse to se zanima liturgično gibanje.

Sv. Cerkev sama zelo želi, da bi se verniki prav uživali v cerkveno bogoslužje. Saj vemo, da nam druga cerkvena zapoved govori: »Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sv. maši«. Pobožno pa smo pri sv. maši, nas poučuje katekizem, če pazimo na glavne dele sv. maše.

Sv. Cerkev je navadno zelo skromna v svojih zahtevah. Saj vemo, da je njena zapoved: »Spovej se vsaj enkrat svojih grehov«, in ista zapoved spet govori: »Vsaj o velikonočnem času prejmi sv. Rešnje Telo.« Prav tako je najmanjša in najskromnejša zahteva sv. Cerkve. Vsaj toliko se zanimaj ob nedeljah in zapovedanih praznikih za sv. mašo, da boš vedel, kdaj je evangelij, kdaj je darovanje, kdaj povzdigovanje, kdaj sv. obhajilo in da boš vedel, kako se moramo pri posameznih delih obnašati.

Znano je pa, da si dober otrok prizadeva, da bo storil več kakor ravno starši žele. Čim več in čim bolje bo storil, tem bolj bodo starši zadovoljni in srečni. Mi smo pa otroci sv. Cer-

oklepa, se oklepa Kristusa! Kristus je božja luč. Po njem in v njem je tudi sveta Cerkev »v razsvetljenje« tistim, ki so blage volje ...

P. E. B.

kve. Tudi mi se ne smemo zadovoljiti z najmanjšo mero, ampak si moramo prizadevati, da bomo storili čim več tega, kar sv. Cerkev od nas želi ali zahteva. Zato imate tu nekatera navodila, kako se bomo tudi mi poskušali vedno bolj in bolj poglobiti v globoko zakladnico cerkvenega bogoslužja. Saj je v njem toliko lepote, toliko bogastva in dragocenosti, da bi bilo zares škoda, če bi vse to ostalo za nas zakopano, skrito in tudi širšim množicam nepoznano.

Veliko nam pripomore k pravilnemu razumevanju in spoznanju božjega češčenja poznavanje cerkvenega leta in njegovih sv. časov. Bog je sicer vedno eden in isti in vedno nas mora spremljati v cerkev misel na Boga. Ali vse drugačne so te naše misli v adventu, vse drugačne ob pevanju božičnih pesmi; v spokornost je odet naš duh v dnevih štiridesetdnevnega posta, z radostjo prešinjjen je ob pritrkavanju velikonočnih zvonov. Vnebohod, Binkošti, sv. Rešnje Telo, Marijini prazniki, svetniški godovi, vernih duš dan: Bog je vedno eden in isti, misli in čuvstva, ki nas le k njemu dvigajo, so pa vsak čas različna.

Nov korak v pravilno pojmovanje cerkvenega bogoslužja je spet besedilo nedeljskih in prazniških beril in evangelijev. Zato je tudi navada, da oboje beremo pred pridigo. Še boljše bi pa bilo, če bi jih že doma prebrali in tako še boljše pripravljani prihajali v cerkev.

Mogoče mi boste potožili, da take knjige nimate.

Dobro se še spominjam, da je pred nedavnim časom Mohorjeva družba izdala podobno knjigo z naslovom »Evangeljska zakladnica«. Mnogi ste jo gotovo dobili v roke. A če bi danes vprašal zanjo, kaj menite, kakšne odgovore bi dobil? »Otroci so jo raztrgali; ne vem, kje je; pod streho kje bo, med staro šaro; papir smo porabili za podžiganje.«

Mimogrede povedano: Koliko dragocenosti ljudje takole po svoji krivdi zavržejo, ker ne znajo ceniti njih vrednosti! Vsaka dobra knjiga je dragocen zaklad za hišo; knjiga, ki nam govori o Bogu in ki nas vodi k Bogu, je dvakrat dragocena. Kakor je učil Jezus Kristus: »Ne dajajte svetega psom in ne mečite biserov pred svinje«, prav tako bi vam pri tej priliki tudi jaz rad svetoval. »Ne dajajte knjig otrokom, ki jih še ne znajo ceniti, ne podžigajte z njimi v pečeh; dobra knjiga naj ima častno mesto v hiši, prihranite jo še za poznejše rodove.«

Še boljše pa bomo spoznali, kako nas sv. Cerkev vodi v kraljestvo božjega češčenja, če bomo spoznali bogastvo cerkvenih molitev, ki jih Cerkev predpisuje za sv. mašo in za dru-

ga cerkvena opravila. Slovenci imamo vsaj par takih knjig, ki nas v domačem jeziku seznanjajo z lepoto mašnih molitev in sv. obredov. »Večno življenje« vam nudi mašne molitve za nekatere večje praznike cerkvenega leta. Molitvenik »Sv. maše«, ki ga je izdala pred par leti Mohorjeva družba, nas pa seznanja z nedeljskimi in prazniškimi mašami cellega leta. Ko bi mogel človek vsaj enega izmed teh molitvenikov spraviti v vsako hišo!

Želeti bi tudi bilo, da bi se delo nadaljevalo: maše postnega časa in kvaternih dni, potem pa svetniške maše še čakajo, da bi prišle na vrsto. Upajmo, da se bo to kmalu zgodilo.

Mrtvi ne smemo biti tudi za druge cerkvene obrede, za delitve sv. zakramentov, za procesije, za pogrebne obrede, za blagoslavljanja, ki so v zvezi s cerkvenim letom: blagoslov pepela, sveč, oljk, krstne vode; kakor tudi ne za blagoslova drugih stvari: velikonočnih jedil, novih hiš, novega orodja in drugih predmetov, ki jih Cerkev blagoslavlja.

Živimo v času, ki ne pozna cene duhovnih dobrot. Zato se ne čudimo, če nas bo kdo čisto na lepem vprašal, koliko bomo imeli od tega, če bomo boljše poznali cerkveno bogoslužje in če se bomo zanimali za sv. obrede. Obogatel radi tega res nihče ne bo. Zato pa takemu človeku povejmo to, kar je naš Gospod dejal izkušnjavcu, ki mu je svetoval: »Ako si Sin božji, reci temu kamnu, naj bo kruh.« Saj veste, kako ga je zavrnil: »Pisano je: Naj ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake božje besede.« Pomen je jasen. Človek je bitje iz duše in iz telesa; ni prav skrbeti samo za telo, dušo pa zanemarjati. Prav je rekel tudi modri Sirah: Zdravje duše v svetosti in pravici je boljše kakor zlato in srebro, in trdno telo je boljše kakor neizmerno bogastvo.

KRES

List slovenskih fantov

Kres je zagorel letos s posebno jasnim plamenom. Dobil je novega urednika, nove ugledne sotrudnike (nadškof dr. Jeglič, škofa dr. Rožman in dr. Karlin, ministrski predsednik na razp. dr. A. Korošec, pesnik dr. Joža Pogačnik in drugi). Kamniški in moravški okraj morata prednjačiti v uspehih pri širjenju tega važnega fantovskega glasila! Število naročnikov se mora povsod najmanj podvojiti! Nekje so si fantje razdelili občino in šli trije in trije od hiše do hiše — nabirat naročnikov. Prej je bilo v tisti občini 10 Kresov, zdaj jih je 25! Ne se že kar od kraja izgovarjati s krizo! Tudi v tej občini je kriza kakor drugje. Treba res poskusiti, ali gre ali ne. Fantje, na delo! Cena Kresa, če se naroči na skupen naslov — 18 Din, posamezno pa 20 Din. Širjenje Kresa je naloga fantov, zlasti fantov iz fantovskih odsekov! Agitirajo pa naj zanj tudi pri drugih. Tudi zavedni poročeni možje ga morajo naročiti! Poročajte, kako ste agitirali in kakšne uspehe ste imeli!

Iz bogastva maše

SVEČNICA. Usliši, Gospod, naše prošnje in podeli nam pomoč svoje milosti, da bodo darovi, ki jih prinašamo pred oči tvojega veličastva, dostojni.

PETA PO RAZGLAŠ. Spravno daritev ti prinašamo, Gospod: milostno nas odveži grehov in vodi omahljiva srca.

PRVA PREDPOSTNA. Sprejmi, prosimo te, Gospod, naše darove in prošnje, in očisti nas z nebeškimi skrivnostmi in nas milostno usliši.

DRUGA PREDPOSTNA. Dar, ki smo ti ga prinesli, Gospod, naj nas vedno znova oživlja in varuje.

TRETJA PREDPOSTNA. Naj ta daritev, prosimo te, Gospod, izbriše naše grehe in naj posveti telo in dušo tvojih podložnih za obhajanje daritve.

1933 FEBRUAR 28 dni

Hrv. = Veljača; Srb. = Februar; Češk. = Únor; Polj. = Luty; Rusk. = Febral'

1 S. Ignacij, škof, muč.	
2 C. Svečnica, Darov. G.	Lk 2, 22-32
3 P. Blaž, škof, muč.	
4 S. Andrej Korsini, šk.	
5 N. 5. po razglasenju G.	Mt 13, 24-30
6 P. Doroteja, dev. muč.	
7 T. Romuald, opat	
8 S. Janez M.; Juvencij	
9 C. Ciril Aleks. c. uč.	
10 P. Sholastika, devica	
11 S. Lurska Mati božja	
12 N. 1. predpepelnišna	Mt 20, 1-16
13 P. Katarina Riči	
14 T. Valentin, mučenec	
15 S. Favstin, mučenec	
16 C. Onezim, škof, muč.	
17 P. Frančišek Klé, m.	
18 S. Simeon, škof, muč.	
19 N. 2. predpepelnišna	Lk 8, 4-15
20 P. Sadot, šk. muč.	
21 T. Feliks, škof; Irena	
22 S. Stol sv. Pet. v Ant.	
23 C. Peter Damiani, c. uč.	
24 P. Matija, apostol	
25 S. Valburga, devica	
26 N. 3. predpepelnišna	Lk 18, 31-43
27 P. Gabriel Zal. M. b.	
28 T. Pust.; Roman, op.	

Strojno mizarstvo

Rode Franc

Nožice 15

izdeluje vsa stavbena in pohištvena dela solidno po nizkih cenah.

POŠTA. št. Gotard. Pismo prejel, kakor vidite iz dopisa. Ob primerni priliki bom sporočil. Pozdravljeni! — Kamnik. Za to številko je bilo toliko gradiva, da Vaših prispevkov nisem mogel uvrstiti. Prihodnjič. Telefonska vest ni primerna. Ne gre, da bi še nadalje javno obravnavali zadeve, ki se naj sporazumno doma uredijo. Bog živi!

Z našega razgledišča

KAMNIK. Božičnico smo imeli za deco 1. januarja v kaplaniji. Obdarovanih je bilo nad 180 otrok. — Društvo Kamnik je priredilo prosvetni večer s skioptičnimi slikami. Govoril je g. dr. Dominik Žvokelj o temi: Sarajevo—Split—Dubrovnik—Kotor—Cetinje. — Kamniški skavti so priredili v Kamniškem domu predavanje o vse-skavtskem taboru v Londonu. Uvodno besedo je spregovoril g. Alojzij Peterlin, ki je zdaj starešina skavtov. — Društvo Kamnik je že pričelo živahno delovati. Dramatični odsek pripravlja opereto »Moč uniforme«, ki jo je komponiral g. Avgust Cerner. — Režijo za igro »Voda«, ki bo predvajana 19. februarja, pa vodi čg. kaplan Miha Jenko. — V cerkvi na štni je neznan tat ukradel 6 električnih žarnic. — V Gasilnem domu so v nedeljo ustanavljali delavsko nacionalno organizacijo. Bilo je okrog 50 delavcev. Sprejeli so tudi neko resolucijo. — Sportni klub Kamnik je priredil 21. in 22. velike smuške tekme. V soboto so bile tekme na 15 km dolgi progi. V nedeljo dopoldne in popoldne pa skakalne tekme. Kamniška občina je poklonila srebrni pokal. — V dnevih 21. in 22. januarja je bila v Kamniškem domu misijonska razstava. Kljub temu, da so se te dni vršile velike smuške tekme, je bil obisk podnevni srednje velik, zvečer pa je bil dober. V soboto so si razstavo ogledali učenci osnovne ljudske šole v Kamniku, iz Stranj in mekinjska uršulinska šola. — V nedeljo popoldne je bilo skioptično predavanje misijonske vsebine, ki ga je imel g. Ivo Peršuh iz Ljubljane. Dvorana je bila to pot nabito polna. — Gmotni uspeh prireditve je dober; a obenem se je močno dvignila misijonska misel. — † Makso Žargi. Dne 25. januarja je nenadoma preminul v

ljubljski splošni bolnici g. Maks Žargi, trgovec in posestnik v Kamniku. Nenadna vest se je v Kamniku bliskovito razširila in povsod zbudila iskreno sočuvstvovanje. Pokojni je bil v mestu in okolici splošno znan po svoji solidni trgovini in po svojem sodelovanju v raznih kulturnih, gospodarskih in drugih organizacijah. Bil je tudi cerkveni ključar nadžupne cerkve na štni, bivši delavni predsednik društva Kamnik, dolgoletni odbornik in predsednik Vincencijeve konference, prvi predsednik župniške katoliške akcije in sedaj odbornik mestne občine. Zapušča ženo in dva otročiča. Žalujočim izreka Naš list iskreno sožalje; dobri Bog pa naj rajnemu vse dobro, kar je storil, obilo povrne!

VODICE. Kratak pogled nazaj na versko življenje v preteklem letu ne bo škodoval. Obhajil se je podelilo v župnijski cerkvi 18.900, Podturnom 3500, na Skarucini 1650, v zavodu šolskih sester v Repnjah 15.000, skupaj torej 39.050. O, koliko milosti vernemu ljudstvu! Žal, da je v fari do 25 zasleplencev obojega spola, ki se nikdar ne približajo mizi Gospodovi. H kople očičevanja so dan za dnevom skozi vse leto pridno prihajali tudi moški, celo ob delavnikih, ko se jim vsak dan nudi prilika. Lepe so bile naše prve nedelje. Od 100 do 140 moških redno pristopa k viru milosti mesečno. To je up boljših časov. — Poročenih je bilo doma 15, drugod 21. Naši ženini iščejo neveste najrajši zunaj fare. Najmlajši ženin je bil star 20 let, nevesta 19 let. Če bi se ti pri izbiri življenjskega tovariša ozirali bolj na Boga, bi se mogli tudi bolj zanašati na božjo pomoč in blagoslov. — Umrlo jih je le 29, med temi le 8 otrok. Nepreviden je umrl eden, ker ga je smrt prehitela, enega pa so ubili v pretepu. Pretepanje in pobijanje je prišlo zelo v modo posebno pri nekaterih izvestnih kulturancih. — Rojenih je bilo

doma 59, v bolnici v Ljubljani 5, med temi 5 nezakonskih. Število rojstev je v primeri s prejšnjimi leti nekaj padlo in izvzemši vojna leta, ni bilo nikoli tako nizko kot letos. Ali naj bo ta pojav dokaz, da je tudi v naši kmetski fari nastopila kriza morale? — Časopisov je bilo: 257 Domoljuba (130 skupaj naročenih), 137 Bogoljubov, 30 dnevnega Slovenca, v kolportaji ob nedeljah se ga je prodalo do 80. Našega lista se proda 110, Katoliški misijoni imajo samo 47 naročnikov. Vsekako je dobro časopisje še premalo razširjeno. V župniji je 2330 ljudi, 440 družin, ki vse hočejo veljati za verne in katoliške. Zlasti v nekaterih vaseh, od farne cerkve bolj oddaljenih, je prav premalo razširjeno dobro berivo. V teh vaseh imajo volkovi v ovčjih oblekah lažje delo, ko trgajo in more ovce Gospodove čede. In koliko brezbožnega tiska je tukaj razširjenega! — 19. in 20. novembra je bila v Našem domu misijonska razstava s 3 skioptičnimi predavanji. Uspela je prav dobro, večina vernikov jo je posetila in se prav veliko naučila. Doblili smo nekaj pojma o težkem in tako važnem misijonskem delovanju in o življenju poganov v Indiji in Kini. — Na žegnansko nedeljo je prvič posvetila v župnijski cerkvi električna luč. Zdaj sveti elektrika iz Žirovnice. Za to luč se imamo zahvaliti modremu gospodarju bivšega deželnega odbora dr. Evg. Lampetu, čigar delo je Žirovnica, dalje dr. Marku Natlačenu, ki je velenjski rudnik pridobil Deželnim elektrarnam ter Ivanu Strcinu, bivšemu narodnemu poslancu, po čigar prizadevanju je kamniški okraj postal deležen deželne elektrike. Ljudstvo jim je zelo hvaležno. V cerkvi je napeljana prav po cerkvenih predpisih v moči 3500 vatov. Doblili smo steklene lestenice, ki se zelo podajo za našo svetlo cerkev in so tudi od znotraj razsvetljeni. Vsa svetila na stenah, skupaj 17, so prav

Janez Langerholz:

Za denarjem

II.

Ponoči je sanjal, podnevi je pre-mišljal. Misli so se vedno bolj bližale sklepu in odločitvi.

»V Ameriko!«

Povedal je svoje misli Dobravki. Žena se je misli in še bolj sklepa prestrašila. Povedala mu je svoje pomisleke.

Otroci! Vedno je bolj prav za otroke, če imajo blizu sebe očeta in mater. Bolj pridni so pri delu, bolj so ubogljivi, bolj varni so pred zapeljivci; vse je pri hiši bolj v redu. Kar pogleda naj domove Amerikancev, pa bo videl, kako je. Otroci se nosijo kakor grofovski, doma dobro jedo in pijejo na očetov račun, posestvo pa razpada. Če bo doma in če bodo dobro gospodarili in če se bodo otroci navadili, da morajo s hišo držati in ne vsak na svoje gospodariti in zapravljati, bo v nekaj letih tisti dolg tudi poravnani in Dobravec bo spet mož.

»Če, če, če«, je oponesel mož. »Kaj pa če ne bo tako? Vidiš, vsako stvar treba ogledati od več strani.«

»Pa prestar boš za Ameriko. Saj veš, kako pravijo, da je tam.«

»Ravno zato pa moram hiteti. Zdaj imam še čas, potem ga ne bo več.«

»Veš kaj? Če res mora kdo v Ameriko, naj gre pa fant. Mlad je še, krepak je, lažje bo dobil delo kakor ti. In preje bo prišel do boljšega dela kakor ti.«

»S fantom ni nič.«

»Pa zakaj ne?«

»Premlad je še. Zaradi vojaščine ne sme. Če ne, bomo imeli vedne sitnosti radi njega. Vedno bodo stali orožniki v hiši. Kdo se jih bo pa ogibal!«

»To je nekaj; res!«

»No, vidiš! Ne samo nekaj, veliko je to. Potem je pa še eno: fant je preneumen. Saj se ne bo znal nikamor obrniti. Ne bo si znal dela poiskati. In tako ga bodo nama vrnili nazaj in ne bo drugega dobička, kakor da bomo še ob tisti denar, ki ga bo zavozil. Kako se pa takemu dobičku pravi, pa sama veš.«

»Tako neumen in neroden pa tudi ni. Premalo ga poznaš, preslabo ga sodiš.«

»Vidiš, potem je pa še ena. Jaz bom delal za dom, fant bo pa delal za zase. Ko bo zagledal denar, ga bo vrag premotil in ne bo hotel poznati več ne mene, ne tebe, ne bratov, ne sester, ne doma, nikogar. Lažje bo en oče rešil svoj dom, kakor če bi ga reševalo deset otrok.«

»Ti imaš le sebe za dobrega in za modrega. Vsi drugi pa po tvojem nič ne vemo. To ni prav.«

»Vidiš, draga, tako je: Najprvo bom šel sam. Če bo dela dosti, bom pa potem pisal po fanta, ko bo imel vojaško službo že za seboj. Če bom jaz zraven, potem sem prepričan, da bo fant delal, kakor bom jaz hotel, drugače pa nič ne upam.«

»Naj pa bo, no! Saj tako vem, da mora tvoja obveljati, če je še tako neumna.«

»Nič neumna. Čez deset let boš videla, da sem prav mislil in dobro hotel in ti boš sama sebe vesela, ker me boš o pravem času poslušala.«

»Bog daj, da bi se res ne kesala.«

»Verjemi mi, da se ne boš.«

Prav tiste dni se je zgodila na morju strašna nesreča. Parnik, ki je vozil v Ameriko, je zadel s preveliko silo v velikanski sklad po prostem morju plavajočega ledu in se je potopil. Na dolgo in na široko so pisali časopisi o tej nesreči, v živih slikah in v izbranih besedah so naštevvali prizore, ki so se ob strašni nesreči odigravali, v dolgih vrstah so naštevvali imena tistih, ki jim je ledena gora postlala smrtno posteljo v hladnih oceanskih valovih. Vrstila so se imena premožnih, med njimi pa so se mešala imena srečnih zakonskih parov na ženitovanjskem potovanju, vmes pa so bila tudi imena tistih, ki so za skromno ceno najnižjega razreda hiteli čez morje, za srečo, za denarjem. Vsem skupaj je smrt pre-

zanimivo moderno in na svojski način izgovorjena. Čeprav ni na oltarjih nobene žarnice, ker bi to ne bilo po cerkvenih predpisih, pa vendar vsak, ki vidi razsvetljava, pravi, da je vodiška cerkev najlepše razsvetljena. Vsi so prav zadovoljni, le vodiški župnik nekaj toži, ker ga teži še zaostali neplačani dolg. Mnogo dobrih faranov se je odzvalo njegovi prošnji ter so ga podprli z izdatnimi darovi. Seveda se denarna kriza silno čuti pri kmetiskem gospodarstvu, ko kmetovi pridelki nimajo primerne cene. Toda župnik, ki dobro pozna svoje farane, trdno upa, da bo, čeprav smo v zimni in hudem mrazu, še marsikateri »metuljček« priletel v njegovo, zdaj prazno cerkveno blagajno.

DOB. V naši župniji je bilo v letu 1932 rojenih 69 doma in 10 v bolnici, skupaj 79. Oklicanih je bilo 32 parov, poročenih pa 19. Umrlo jih je 34, tako da se izkazuje prirastek 35. — Prostovoljno gasilno društvo z Vira je priredilo v nedeljo 22. januarja v društveni dvorani v Dobu veseloigro »Stric v toplicah«, ki je zbudila mnogo smeha. Pri sosedu so pa tudi imeli isti dan igro »drugega strica v toplicah«, kate-re uspeh je bil pa nasproten pričakovanju. Tako poganjamo predpust v Dobu vsak po svoje. — Tudi pri nas se je v minulem letu v prosvetnem domu oglasil sv. Miklavž, ki je mnogo otrok obdaroval, posebno revnejših. Zahvala za to gre posebno tistim, ki so v ta namen kaj darovali, pred vsem ki čg. dekanu Beštru in kaplanu Omanu, ki jima izrekamo iskreno zahvalo, ker se toliko trudita za našo šolsko mladino v šoli in v cerkvi. Tako vsakdo lahko takoj spozna, če vidi naše otroke v cerkvi, da imajo dobrega duhovnega voditelja, ki imajo tako lepo vzgojene otroke. Pri sv. maši pri glavnih delih vsi glasno molijo iz molitvenika, na tretjo nedeljo, otroško nede-

ljo, imajo otroci skupno spoved in sv. obhajilo. Genljivo je slišati množico otrok, ko skupaj s katehetom molijo obhajilne molitve. Bog naj obema gospodoma stoterno povrne trud, ki ga imata z našo deco.

HOMEČ. Za božič je zažarela Homška Marija v glavnem oltarju v novi električni razsvetljavi, ki jo tvori 80 novih belih, rdečih in zelenih žarnic. Bajna razsvetljava v cerkvi in krasno petje na koru, kjer sta sodelovala tudi g. Jožef Gostič, operni pevec in gdč. Toni Justina, učiteljica na Homcu, je izredno povzdignilo službo božjo v božičnih praznikih. S poučevanjem ljudskega petja smo pričeli v cerkvi ob priliki krščanskega nauka. Peli smo pesmi »Glasno zapojmo«, Bodi nam pozdravljena in odpeve pri litanijah: O Marija, rajski cvet, O Marija, varuj nas, in O Mati naša bodi. Iste pesmi so se učili tudi otroci v šoli in Mar. družbeniki pri shodih. — Božičnica, ki jo je priredilo prosv. društvo v dobrodelne namene in pri kateri so nastopili otroci s petjem božičnih pesmi, igrami in deklamacijami, je lepo uspela. Dne 15. januarja so pa spet nastopili člani prosvetnega društva s težko igro »Dimež, strah kranjske dežele«. Pripravlja se nova predstava, ki jo bo priredilo gas. društvo na Homcu. Za družbo sv. Družine, ki je bila na Homcu ustanovljena že leta 1900 in se je letos obnovila, se je priglasilo do zdaj nad sto družin. — V letu 1932 je bilo rojenih 41, umrlo jih je 16 in 13 parov je bilo poročenih. — 7. decembra je umrla v Nožicah pri Homcu gospa Terezija Rode. Pokojna je bila vzor, kako je treba delati in živeti v duhu katoliške akcije. Vzgojila je deset otrok v strogo katoliškem duhu, molila je veliko, prejemala vsak dan sv. obhajilo, navdušeno se je udeleževala skupnega ljudskega petja v cerkvi, pomagala je rada revežem in mnogo dobrega storila ljudem.

Kratko rečeno: sodelovala je vedno in povsod s Cerkvijo, kar hoče ravno Kat. akcija. V osmini praznika Brezmadežne, ki jo je pokojna tako ljubila kot članica in odbor-nica Marijine družbe, smo jo položili k večnemu počitku; Bog ji bodi bogat plačnik!

KOLICEVO. V Bonačevi tovarni se je v nedeljo 22. t. m. dogodila nesreča. Pri parnem kotlu se je opekel strojnik Karl Majhenič po prsih. To se je dogodilo v nedeljo dopoldne. Upajmo, da tovariš kmalu ozdravi in da bi ne bil več primoran skruniti Gospodovega dne.

MENGEŠ. Preteklo leto je bilo v župniji Mengeš: rojstev 72 (leta 1931 še 92!), mrličev 62 (lani 77), porok 27 (lani 20), oklicev je bilo 37. — Da je bilo manj mrličev kot leta 1931, je gotovo vzrok ta, ker je bilo v tukajšnjem zavetišču polovico manj bolnikov kot prejšnja leta. Kdo je pa kriv, da tako padajo rojstva, ve gotovo le Bog...

VIR. Naš župan Jožef Arnež si je zastupil kri na nogi. Bil je doma operiran. Vendar pa še ne more na noge. Dal Bog, da bi se kmalu pozdravil, ker se bo sicer vsak bal prevzeti županske posle, ker je naši občini ugrabila smrt v nekaj letih že dva župana.

IHAN. V preteklem letu je bilo pri nas rojenih 37, doma 33, v bolnišnici v Ljubljani 4. Umrlo jih je 11 doma, 2 v bolnišnici. Poročeni so bili 4 pari. Obhajil v farni cerkvi je bilo 8200.

KRASNJA. Župnija ima 850 prebivalcev. V preteklem letu je bilo rojenih 10 dečkov in 18 deklic, skupaj 28. Umrlo jih je 12. Med njimi je bilo 8 starih nad 70 let. Oklicanih je bilo 9 parov, v domači župniji pa poročenih 5 parov.

ST. GOTARD. V preteklem letu je bilo pri nas rojenih 31, med temi 3 nezakonski. Umrlo jih je doma 15, 2 pa v ljub-

križala pota do zemeljske sreče; kdo more vedeti, kolikim se odprla pot do večne sreče?

Dobravec je prejel časopis s pošte. Prebral ga je in zmajal z glavo. Pretresla ga je ta novica. Pa mu je koj križala misel na nevarnost druga, bolj tolažljiva misel: saj ni nikjer zapisano, da se mora vsaka ladja na morju potopiti. Izmed sto morebiti ena. Pa če bi jih bilo tudi deset! In še nova misel mu je vstala, tudi potrebna: žena tegale ne sme brati. Ženska je ženska in nič ne ve in nič ne razume, kako se svet suče. Povsod bo videla samo nesrečo, samo smrt, same strahove. Kdo se bo boril z njo, kdo bo razdiral prazne besede! Deset pametnih mož se ne more boriti zoper eno samo strahopetno žensko. Najbolje bo tako, da ona o tej nesreči ničesar ne zve. Zato je Dobravec domač časopis previdno skrnil, da ne pride v nepoklicane roke in da ne napravi nepotrebnega razburjenja.

Toda tistih blaženih časov, ko so se dale take reči lepo prikriti, danes ni več. Časopisje ima premogočno besedo. Kar prikriješ doma, ne ostane prikrito tudi pri sosedu. Nekaj pozneje kakor sicer, a vendar še dosti zgodaj je že doznala tudi Dobravka za nesrečo na morju.

»Ne vem, ali že veš ali ne«, je prišla žena z novico domov, »povedati ti pa le moram, kakšna nesreča se je zgodila na morju.«

»Kakšna neki?« se je začudil mož.

»Cela ladja z več sto ljudmi se je potopila. V Ameriko so se peljali, pa jih je doletela smrt.«

»In zakaj to meni pripoveduješ?« se je otepal Dobravec.

»Zakaj? Sam veš, Bog varuj, če bi se tebi primerilo kaj takega.«

»Ali misliš, da se potopi vsaka ladja, ki vozi v Ameriko?«

»Tega ne mislim. Samo to mislim, kaj bi bilo z nami, če bi se res kaj takega primerilo.«

»Ali si ti neumna! Čemu si delaš prazne strahove!«

»Niso to samo prazni strahovi. Pomisli, kaj bi bilo z otroki. Dokler si ti živ, me bodo že ubogali, čeprav bi bil tam daleč — o, moj Bog, niti misliti več ne smem —«

Polile so jo solze. Obrnila se je vstran in ni mogla izpovedati do konca svojih misli.

»Jokaj, no, jokaj! Oh, to ste ženske!«

»Takele smo! Pa si pomagaj, če si moreš. Jokamo že naprej, samo če pomislimo, kaj nas lahko zadene.«

»In s tem nepotrebnim jokom napravljate težke ure sebi in drugim.«

»Janez! Nikar tako ne govori! Ali ni bolje, da zdaj vso stvar dobro premisliš. Zdaj, ko si doma. Na morju kesanje moliti bo prepozno.«

»Saj ga tudi ne bom.«

»Oh, kakšen si!«

»Res ga ne bom. Tako ne, kakor ti misliš —«

»Ne veš še, kaj te čaka.«

»Že spet od kraja začnjenjš.«

»Samo svetujem in dobro hočem tebi in sebi.«

»Če mi dobro hočeš, potem boš drugače govorila. Ko bom rešen najhujših križev, bom prišel precej domov. In potem bomo šele začeli živeti.«

»Več si mi ti, kakor pa denar.«

»O, prebito ga boš vesela, ko ti ga bom poslal.«

»Branila bi se ga ne, to je gotovo. Vendar pa —«

Spet jo je premagal jok. Ženska duša, mehka duša. Vse bolj v živo čuti in doživlja kot mi, možaki.

Dobravec si je molče poiskal klobuk in nekaj orodja ter je šel na dvorišče napravljat novo lestvo. To in ono orodje bo treba še popraviti, tudi novo narediti, preden bo odšel. Delal je in počival je vmes in med počitkom je sanjaril in delal načrte za bodočnost. Toda načrt je le načrt, ni še resnica. Desetkrat ga narediš, desetkrat premisliš, pa pride ena malenkost vmes in koj je vse drugače. Žival hočeš prodati, pa ti zbolí in nima več tiste cene; sadja se veseliš spomladi, pa pride slana in ti popari cvetje; bogato letino imaš pred očmi, pa malo zagrmí in zaropota tam za Lubnikom in toča se usuje na njive in travnike in vrtove in upanje je šlo po vodi. (Dalje prih.)

Ijanski bolnici. Izmed umrlih je najstarejši dopolnil 81 let, 5 jih je bilo starih nad 70 let in 2 nad 60. 4 otroci so umrli manj kot eno leto stari. Ena oseba si je v dušni zmedenosti vzela življenje. Dva moška sta prepozno poslala po duhovnika in sta umrla, preden je prišel duhovnik s sv. popotnico. — Poročeni so bili 4 pari doma, eden v Petrovčah, 6 parov pa je bilo oklicanih. — Sv. obhajil je bilo 7430. — Duhovnih vaj v Mali Loki se je udeležilo 5 deklet. — Na praznik sv. Treh kraljev je kat. prosvetno društvo preživel z velikim uspehom versko igro »Slehnik«. Pred igro je predsednik društva razložil vsebino in navzoče pozval, naj pazno slede vsem resnim prizorom. Udeleženci so to upoštevali, v dvorani je bilo med igro tako mirno kot še nikoli. Marsikateri je bil ganjen do solz, ko je opazoval Slehnika, ki je napravil pravo pokoro in sta ga k grobu spremili le vera in krepost — vse drugo ga je pa zapustilo. Med mnogimi vlada prepričanje, da nam je takih globokih verskih iger potreba.

KOMENDA. Ljudsko gibanje v letu 1932 kaže sledeče številke: rojenih 78, to je: dobrih 32 na tisoč prebivavcev; mrličev 49 ali 20 na tisoč prebivavcev, oklicanih 25, doma poročenih 14 parov. Sv. obhajil je bilo 28.991.

MEKINJE. Izkaz o ljudskem gibanju v preteklem letu izkazuje pri nas 31 novorojencev (od teh je bilo 5 rojenih v Ljubljani), umrlo jih je 15 (2 razen tega še v Ljubljani), poroke so bile 3, oklicev 6. Pri oklicih je bila posebnost ta, da so v treh primerih bile neveste za osem let starejše od ženinov; pa recite, da niso bile korajžne! Najstarejša umrla oseba je dosegla 91 let, pa je še zadnji dan pred smrtjo vpraševala: »Ali res zame ni nobene po-

moči?« — Prosvetno društvo iz Šiške namerava na Svečnico popoldne na našem odru gostovati z Gogoljevo veseligr »Zenitev«. Kakor se je ta igra povsod igrala z velikim uspehom, tako upamo, bo tudi pri nas.

STRANJE. V letu 1932 je bilo rojenih 31 otrok doma, v Ljubljani 2, skupaj 33; dečkov je 17, deklic pa 15. Umrlo jih je pa doma 20, drugod pa 4, od teh je bilo 13 moških in 11 žensk. Najstarejši je dosegel 88 in pol leta. Oklicali smo 7 parov, porok je bilo 5. Dan koroških pesmi so napravili naši pevci v nedeljo 15. januarja. Med njimi je bil tudi eden prav pristen Korošec, doma na Selih. Udeležba je bila kar zadovoljiva. — Občine tudi malo skupaj spravljamo v eno celoto. Nekaterim je to všeč, drugim spet ne. Občinski domov in drugih bremen se pa vsi branimo; zlasti še občinskih ječ in policije. Saj menda pri nas nismo taki gavnarji. Če so došle za cel sodni okraj zadostovali kamniški zapori, naj pa še poslej. Zeleti pa bi bilo, da bi vsaj župnija prišla v eno občino.

SELA. Imeli smo ljudski misijon od 15. do 22. januarja. Prišla sta misijonarja iz družbe Jezusove gg. P. Jan. Pristov in P. Jos. Sečnik, ki sta nam posredovala od Boga velike dragocenosti sv. misijona. Cerkev vsakokrat polna. Sv. obhajil je bilo razdeljenih v tem času nad 2000. Nekaj posebno lepega je procesija s sv. Rešnjim Telesom v četrtek zvečer, ko se zmrachi, kar ostane vsem udeležencem v nepozabnem spominu. Zelo seže v srce, ko zagrmí ob koncu misijona po celi cerkvi obljuba, ne služiti grehu in s tem satanu, trdno verovati, kar uči sv. kat. Cerkev in živeti po sv. veri. Seme besede božje je padalo, sedaj moramo skrbeti, da bo tudi dobro vzaklilo, raslo in rodilo obilen sad.

Franc Kokalj:

Iz Bosne ponosne

V času praznikov

Pisal sem vam že, da so tu približno enako močno razširjene veroizpovedi: katoliška, pravoslavna in muslimanska. Ker ima vsako teh verstev svoje praznike in ker se skoro vedno iz raznih vzrokov praznujejo v različnih in ne v istih dneh, sledi iz tega precejšnja zmeda v javnem življenju, ali pa se prazniki ne morejo s potrebno slovesnostjo obhajati. Nekaj praznikov in največjih je bilo letos v drugi polovici decembra in januarja: katoliški in pravoslavni božični prazniki in muslimanski ramazan bajram.

Vsak narod, da celo manjši pokrajinski predeli praznujejo vsak praznik glede načina in običajev na svoj način. Seveda velja to v večji meri le bolj za preprosto ljudstvo, ki je še zdravega duha, ki je ohranilo navade svojih prednikov, ki edino še z moško odločnostjo brani in ohranja svoje tradicije in daje narodu svoj bitnostni pečat in ne drvi za puhlimi prosvetljenci, ki so se že iznebili srednjeveške mračnosti in nazadnjaštva. Ni mogoče opisovati vam vsak praznik in njegovo praznovanje posebej, ker bi bilo preobširno, dasi bi bila to zanimiva stvar. O vsem le kratko in na splošno povem.

V decembru je bil katoliški božič, ki se je tudi tu, radi gospodarskega obubožanja na eni plati, na zunaj obhajal bolj v skromnih razmerah. Le bogatejši so mogli ustrediti svojim željam, ker pa jim strežejo vsak dan kot povsod, božičnih dni ne poznajo drugače kot v blesku bogato okrašene smreke in medsebojnega čestitanja. Revež pa je revež, deni ga kamor hočeš. Tako je bilo na zunaj, toda bi jaz dejal, da slednji niso sprejeli Jezusa v srce, le siromak mu je v svoji duši jaslice pripravil. In Jezus se je za vse rodil...

V prav istih razmerah so minili pravoslavni božični prazniki. Ker imajo pravoslavni še vedno julijanski koledar, so v štetju časa zaostali za 13 dni, se njihov božič začne 6. januarja, ko mi obhajamo spomin Razglašanja Gospodovega. Ta dan imajo sv. večer, badnjak, ki ga s precejšnjo zunanjo slovesnostjo praznujejo in prav tako tudi naslednja dva dni božiča.

O sv. Treh kraljih hodi duhovnik blagoslavljati hiše. Isti običaj in blagoslavljanje vode imajo tudi pravoslavni. Oni imajo precej več praznikov nego mi. Tudi za »Božjavičenje« (sv. Tri kralje) se pripravljajo že prejšnji dan in imajo nekaj sopraznik. Zato praznično razpoloženje sedaj skoraj vsak dan, vendar le bolj zunanje. Božičnic ni bilo nobenih, nikjer nisi opazil, da bi se ljubezen do bližnjega v dejanju pokazala. Karitativnosti manjka, za socialni problem se nihče ne briga, dasi je potreba po pomoči tolikšna, da jo čutiš pri vsakem koraku.

Ta mesec imajo tudi muslimani svoj največji praznik, ramazanski bajram. Nanj se že pripravljajo od 28. decembra. Od takrat imajo ramazanski post, ki traja 30 dni. Izvzeti so od posta le otroci in težko bolni. Ti pa, če ozdravijo, se morajo postiti pozneje toliko dni, kolikor se prej radi boleznijo niso mogli. Čez dan ne jedo in ne pijo, tudi kajenje jim vera prepoveduje, zvečer se pa začne veselje, ki traja čisto do jutra. Takrat hodijo na obiske, gostilne

Leon XIII.: vsi smo enaki

41. »Kljub temu bi le te, če bi slušali krščanske zapovedi, vezalo med seboj ne samo prijateljstvo, ampak tudi bratovska ljubezen. Čutili bi namreč in razumeli, da so prav vsi ljudje ustvarjeni od skupnega Očeta, Boga, da vsi teže za enim in istim najvišjim dobrim, ki je Bog sam, kateri edini more napraviti popolnoma in neomejeno blažene tako ljudi kakor angele. Enako so tudi vsi odrešeni po dobroti Jezusa Kristusa in povzdignjeni v dostojanstvo otrok božjih, povsem z bratovsko vezjo spojeni tako med seboj, kakor tudi s Kristusom Gospodom, ki je prvorojeni med mnogimi brati« (Rim 8, 29). Prav tako pripadajo naravne dobrine in darovi božje milosti skupno in brez razlike vsoljnemu človeškemu rodu, in nihče, ki se sam ne skaže nevrednega, ne more biti izdedinjen od nebeške sreče. »Ako pa otroci, (smo) tudi dediči, dediči sicer božji, sodediči pa Kristusovi« (Rim 8, 17).

42. »Taka je oblika dolžnosti in pravice, kakor jo očitno izpoveduje krščanska filozofija. Ali ne bi v najkrajšem času miroval sleherni spor, kjer bi ista v državljanski družbi bila uveljavljena?«

Katoliška Cerkev je prva proglasila javno, da so pred Bogom vsi ljudje enaki. K temu jo je napolnila božja beseda: »Vi vsi ste bratje« (Mt 23, 8) in pa z gled Kristusa, ki je prišel na svet, da bi stregel, ne pa, da bi se mu streglo (Mt 20, 28). S tem je pa katoliška Cerkev tudi preobrnila vse predsodke poganstva. Vsa svetovna zgodovina je priča tega boja, ki ga je morala izvojevati božja hčerka, resnica, s stoletnimi predsodki človeškega rodu, čeprav je večina ljudi neenakost tako težko občutila in hrepenela po enakosti. Koliko truda je stalo, da so se vsem ljudem priznale enake državljanske pravice! Kakor hitro se je udomačila med ljudmi ideja vsoljnega

bratstva, popolne enakosti vseh pred Bogom, začela je ta ideja poganjati korenine tudi na vseh drugih poljih, n. pr. enakost ljudi pred postavo v državah in enakost tudi v družabnem življenju.

Prvi znaki enakosti so se pokazali v odpravi suženjstva. Prvi krščanski rimski cesar Konstantin je napravil prvi korak, ko je uzakonil, da je uboj sužnja kazniv. Šel je še dalje in dal postaviti, po kateri se vsako pohabljenje sužnja kaznuje s tem, da se suženj osvobodi in zapleni vse gospodarjevo premoženje. Tako si je enakost vseh ljudi pred Bogom utirala pot in zmago v človeški družbi.

Po priborjeni enakosti glede življenja in telesne nedotakljivosti se je razvil še hušji in enako važen boj za lastninsko pravico. Dolgo dobo so le maloštevilni bili lastniki zemlje stotisoči so jim pa morali robovati, popolnoma odvisni od volje gospodarjev. Kaj so bili boji za staro pravdo in kmečki upori med našimi predniki drugega, kot boj za enakopravnost v posedovanju!

Razumljivo je, da je tej borbi sledil boj za enakost političnih pravic, katerega posledica je bila splošna in enaka volivna pravica, kratko povedano: demokracija. Borba za enakopravnost žensk z moškimi izvira tudi iz te ideje.

S tem pa enakost za veliko množico ljudi še ni bila dosežena. Začel se je boj za socialno enakost pri udeleževanju sadov dela, ki proizvajajo, če ne vso, vsaj ogromno večino zemeljskih dobrin. To enakost poudarja papež Leon XIII. v svoji okrožnici, rekoč: »da pripadajo vse naravne dobrine skupno in brez razlike vsoljnemu človeškemu rodu«. In spet: »Če premislimo, da so vsi ljudje istega pokolenja in iste narave in da morajo vsi težiti za istim ciljem, in če pogledamo na dolžnosti in pravice, ki iz tega dejstva izvirajo, ne more

biti dvoma, da so vsi ljudje enaki. Toda kakor nimajo vsi enakih darov uma in duha ter se telesno razlikujejo med seboj in med drugimi, in je tisočera razlika med njimi glede nrvnosti, okusa, značaja itd., je jasno, da v človeški družbi ni možno uvesti matematične enakosti med ljudmi.«

OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK

Svečnica

Čista Mati po porodu
v tempelj nese Jezusa,
vdana daje ga Gospodu,
z darom spet odkupi ga.

Kaj se čistost očiščuješ?
Madeža na tebi ni!
Jezusa Bogu daruješ,
sam je vir vse čistosti.

Simeon se v srcu vnema,
hvali in časti Boga;
Dete Jezusa objema,
Judov čast in luč sveta.

Po rešenju hrepenimo,
da spoznamo Jezusa,
se Mariji zahvalimo,
ki za nas daruje ga.

Kristijanje, zdaj vzemimo
svetlo svečo vsi v roke,
mrzla srca ž njo prižgimo,
da v ljubezni zaplamte.

Da nas noč sveta ne zmoti,
vodi, Jezus, slabe nas!
Sveti nam po temni poti,
razsvetljuje nas večni čas!

Tri sveče

Tri sveče so pomenljive v življenju človeka. Krstna sveča, obhajilna sveča, mrtvaška sveča! Na te nas spominja praznik Svečnica, ko se blagoslovljajo sveče v cerkvi. Štirideseti dan po Jezusovem rojstvu je Marija šla z Detetom Jezusom v tempelj, ga je darovala Bogu in prinesla v odkup zapovedan dar, dve grlici ali dva golobčka. Ko so Jezusa prinesli v tempelj, ga je starček Simeon spoznal in ljudem oznanil, da je to dete luč v razsvetljenje nevernikov. Sveta Cerkev nam hoče to v srce vtisniti in zato blagoslovljuje luči — voščene sveče. Z blagoslovljenimi svečami gre sprevod po cerkvi ali okoli nje. Svečo, blagoslovljeno ta dan, imej vedno priprav-

in »kafane«. Vsak dan jim prečita hodža v džamiji po 12 strani iz korana in s 30 dnevom prečita ves koran. Steje namreč 360 strani. Ramazanski bajram traja tri dni. Za ta praznik pripravijo tudi na mizo kaj boljšega in oblečejo se v najlepšo obleko. Nekateri jo nosijo samo tedaj in jo zato imenujejo bajramsko obleko. Kdor je v prepiru, se mora z nasprotnikom spraviti, in kdor je kriv nad svojim bližnjim, ga mora prositi oduščanja. Dati morajo predpisano miloščino. Kdor ne da ali ne dovolj, mu po veri post ne velja in Bog ga bo zato kaznoval.

Pri obilici teh praznikov, da se vsi dostojno proslave, je seveda potrebna velika verska strpljivost, ki je pogosto praktično nemogoča, in hrbtnica verske strpljivosti je v mnogih primerih verska mlačnost in ne objektivno gledanje. Ker pa imate svobodo duha in prosto voljo, vam dam to v razmišljanje.

Bos. Šamac, v januarju 1933.

ljeno za zadnjo uro. Jezus je luč, ki vnema srca za Boga in nam sveti v svojimi nauki, da moremo varno hoditi po poti v nebesa. Ko pride ura ločitve s sveta, ti ne bo mogel nihče pomagati, kakor le Jezus. Ne zapusti ga v življenju, da te on ne zapusti v smrti! Ta resni opomin ti daje sveča za zadnjo uro.

Krstna in obhajilna sveča

Neki duhovnik je bil nekoč za krstnega botra svoji sorodnici. Po svetem krstu spravi krstno svečo v svojo omaro.

Deklica, kateri je bil boter, nekoliko dorase in se lepo pripravi za prvo sv. obhajilo. Duhovnik ji poda shranjeno svečo, ki je gorela pri njenem krstu, da jo nedolžna deklica prižgano drži pri slovesnem prvem sv. obhajilu. Potem duhovnik svečo spet spravi in hrani.

Pozneje je bila ta deklica tako nesrečna, da je prišla v slabo družino in je bila v veliki nevarnosti, da zabrede v hudobije in zapravi svojo nedolžnost.

Skrbni duhovnik jo pokliče k sebi. Odpre vpricho nje omaro, vzame iz nje svečo, jo prižge pred njenimi očmi in ji govori: »Me-

lanija!« — tako je bilo deklici ime — »ta sveča je nekdanj gorela na dan tvojega sv. krsta. Mašnik ti jo je podal s temile besedami: Vzemi gorečo svečo in brezmadežno ohrani svoj krst, izpolnjuj božje zapovedi, da boš mogla takrat, ko pride Gospod k ženitnici, z vsemi svetniki mu priti naproti v nebeškem dvoru in boš imela večno življenje. — S to gorečo svečo si pristopila kot mala deklica v beli obleki prvokrat k mizi Gospodovi, da si prejela božjega Zveličarja. O kako čisto in svetlo, enako bleščeči zvezdi, je takrat plamtela goreča sveča! In zdaj — s kakšno lučjo bi zdaj svetila in plamtela poleg tebe, ko bi na mrtvaški postelji ležala in bi ti jo kot mrtvaško svečo podal v tvojo mrzlo roko?« Te besede duhovnikove sežejo posvetni deklici tako v srce, da se razjoka in vsa skesana povrne domov. Začela je čisto drugačno življenje in ni več zahajala v nevarno družino.

Kako je Janezek iskal Jezuščka

Saj Janezek rad čaka, ker je prijetno tu v veži. Samo onegale velikega zrcala, v katerem vidi nekega tako objokanega dečka, se nekoliko boji.

»Gospod doktor, neki deček je prišel. Mislim, da po zdravila, čeprav sam pravi, da išče Jezuščka. Naj pride noter? Ali pa mu bom kar kaj dala.«

»Kar noter naj pride, Milica. Če kdo še na sveti večer prezeba po zametenih potih in išče Jezuščka, gotovo potrebuje več kot samo nekaj par.«

»Noter pojdi, malček!« pokliče Milica Janezka in ga na rahlo porine skozi vrata. Janezek prepričan, da bo zdaj zagledal Jezuščka. Saj je povedal deklici, da Jezuščka išče. Seveda! Zato ga je pa noter poklicala.

A Janezek zagleda pred seboj le velikega, resnega moža, z vanj uprtimi očmi.

»Jezuščka, da iščeš?

»Da!« prikima Janezek.
»Ali je še tu?«

»Kaj bi pa rad od njega?«
»Da bi še k nam prišel. Zelo pozno je že. Lani je na nas popolnoma pozabil. Bojim se, da bi letos zopet...«

»Morda si bil pa poreden tako, da ni maral priti!«

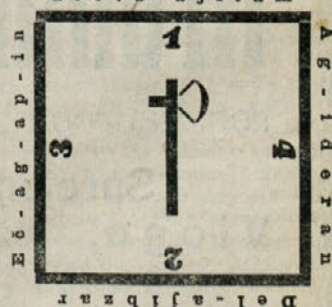
»O, ne. Kar gospoda učitelja vprašajte. Rad me ima. Toda revni smo, revni. Najbrž se zdi Jezuščku pri nas premalo lepo ali pa preveč daleč od vasi, da bi prišel k nam. — Ah, moram ga dobiti ... mamica je doma tako bolna.«

Doktor nekaj časa motri Janezka, potem pa pokliče deklico: »Milica! Prinesi mi suktno! Ženi pa reci, da bom v pol ure nazaj.«

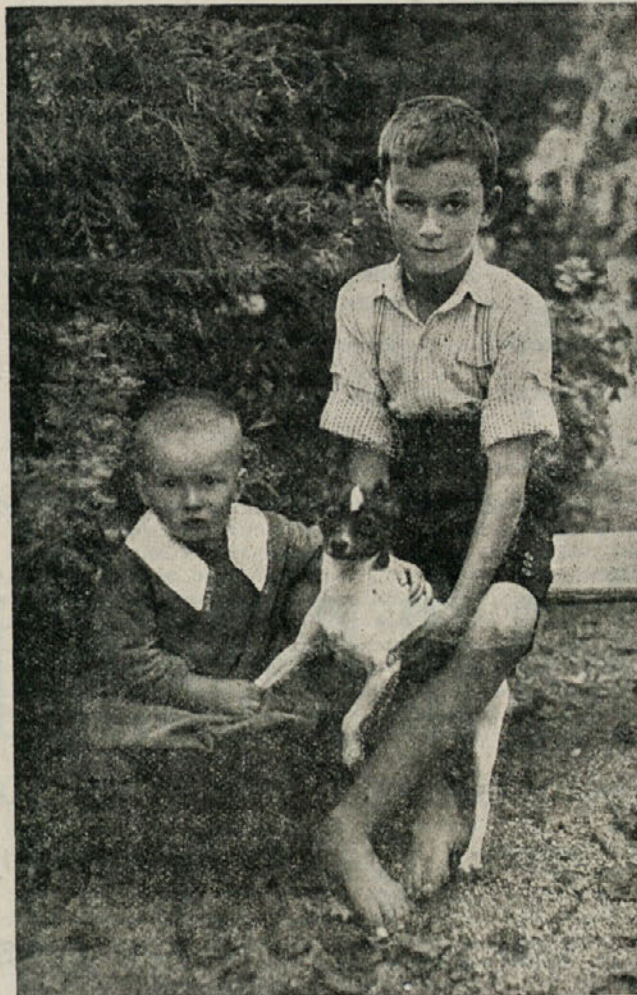
(Dalje prih.)

UGANKA

I t e v s - a j i t a m

D e l - a j b k z r

Trije stričkovi prijatelji iz Domžal.

Trije izžrebanci dobijo
Misijski koledar 1933.

Za zimo

dobite v veliki izbiri

VSO MANUFAKTURO

blago za moške suknje, za ženske plašče, za moške in ženske obleke, dalje trikotajo, moško perilo ter vse ostalo manufakturno in galanterijsko blago

PO STARI CENI

v trgovini

JOS. SENICA V DOMŽALAH.

Prav tam dobite stalno sveže specerijsko in kolonijalno blago, steklo in porcelan, železo in železnino, cement, premog in drugo po priznani nizki ceni.

Berite in širite Naš list!

Ne bo še konec mraza!

Modne čepice, šale, moške in ženske puloverje in vestje, otroške vestje in oblečke vseh velikosti dobite v veliki izbiri pri

CILKI ZAJC, strojno pletenje, Groblje

Solidne cene! (Društveni dom) pri Domžalah. Najboljše blago!

Pri nakupu blaga za obleke

se Vam izplača vožnja v Ljubljano,

ako pri tvrdki R. Miklauc nakupite blaga za Vas in za Vašo družino, kjer imate veliko izbiro modnih kamgarnov in sukna za moške, finega svilenega, volnenega in perilnega blaga za ženske obleke in plašče ter blaga za osebno in posteljno perilo po priznanih nizkih cenah.

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo

Tvrdka obstoja že preko 60 let.

Prave gojzerce in smučarske čevlje

lastnega izdelka ima na zalogi

FR. ZALOKAR

Mengeš 41

Gojzerce št. 40—46 Din 245.—

37—39 Din 215.—

34—36 Din 160.—

30—33 Din 145.—

Smučarski čevlji 10 Din ceneje.

Stalno

ima na zalogi

Tomaževo žlindro, superfosfat, čilski soliter, oglje za kovače, cementno zarezno strešno opeko, cement in Salomit

tvrdka

Ant. Stergar

Kamnik

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

reg. zadruga z neom. zavezo — v lastni hiši Šutna 22 (blizu postaje)

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Vloge, vložene v gotovini po 1. juliju 1932, izplačuje na zahtevo vsak čas in v polnem znesku.